

Az agrárium teljesítményéről, dióhéjban

Interjú Czerván György államtitkárral

Azt nem mondhatom, hogy nyugodt körülmények között beszélgetünk Czerván György államtitkár úrral, mert alig hogy megjött a Cegléden tartott kajszi tanácskozásra és bemutatóra (ld. 135 oldal), már kapta is a jelzést, hogy az agrárgazdaság „húsbavágó” kérdéseiről szóló megbeszélésre várja Lázár János miniszter.

Valójában ennek tulajdonítható, hogy a beszélgetésünk, mondhatni, nyúl farknyira sikeredett.

Az említett kajszi tanácskozáson azért – államtitkár úr becsületére legyen mondva – előadását nem nagyolta el, hanem alapos áttekintést adott az agrárgazdaság helyzetéről, és jövőbeni feladatairól. Előadását azzal kezdte, hogy „Örömmel jöttem ide a szomszédokból, Szentmártonkátáról.” (Ott lakik.)

Motoszkált bennem egy csipkelődő megjegyzés, hogy mindenesetre közelebb van, mint Debrecen, de vissza is nyeltem, hiszen ez politikai kérdés, nem pedig agrárgazdasági.

Államtitkár úr! Az előadásában beszámolt az agrárium elmúlt évi – joggal mondhatjuk – kiemelkedő eredményeiről. Tekintsünk kicsit visszább! Ha az elmúlt ciklust, a négy évet kell értékelni: Milyen volt az agrárium teljesítménye?

C.Gy.: Ez azért nem ötperces téma, mivel az agrárium teljesítményét sokféleképpen lehet értékelni. Beszélhetünk a terméshozamokról, a beruházásokról, a külkereskedelemtől, a foglalkoztatásról és a kérdésnek még jó néhány olyan aspektusa van, amelyeket szintén figyelembe kell venni az értékelésnél.

A makrogazdasági mutatók egyértelműen kedvező képet mutatnak. Ennek alapján elégedettek is lehetnének az elért eredményekkel.

C.Gy.: Elégedettek soha nem lehetünk, de a teljesítményeinket – pontosabban a magyar agrárium eredményeit – reálisan és a helyén kell értékelni.

A beruházások tekintetében, aki nyitott szemmel jár az országban, az láthatja, hogy jelentős eredményeink vannak. Növekedett az élőkommunka foglalkoztatás, az agrárkereskedelem számai soha nem voltak olyan jók, mint az elmúlt négy évben. Összegezve: úgy gondolom, hogy jó úton vagyunk, de rengeteg még a tennivalónk.

Ez lett volna a következő kérdés, mármint a jövőbeni feladatokat illetően.

C.Gy.: Elsőként említeném az állattenyésztést, amely, mint tudjuk – és az előadásomban is utaltam rá – az ágazat „feketebáránya”, mivel arányaiban az állattenyésztés kibocsátása az agrárium egészét nézve a negyven százalékot sem éri el.

Erősíteni kell a hozzáadott értéket előállító ágazatokat, elsősorban az élelmiszeripart, további kiemelt cél az öntözés...

Tegnap erről egy rangos konferencia is volt Szarvason.

C.Gy.: Ez is jelzi, hogy nemcsak az agrártárca törekvése az öntözésfejlesztés, de határozott kormányzati szándék is van mögötte. Ehhez kapcsolódó kiemelt cél a következő időszakban a munkaintenzív ágazatok fejlesztése, a zöldség, a gyümölcs és az állattenyésztés.

Mindezek mellett tudomásul kell vennünk, hogy egy időjárásnak kitett ágazatról beszélünk, ami jelentős kockázati tényezőkkel terhelt, amelyeket kezelnünk kell.

Van erre valamilyen elképzelése a minisztériumnak?

C.Gy.: Dolgozunk a jégkárrelhárítási rendszer kialakításán és folyamatosan korszerűsítjük az igények ismeretében a kárenyhítési alapot is. Új lehetőség, amely az ágazatban a terveink szerint megjelenhet, az ún. jövedelem-kockázati alap. Pl. a gyümölcsárak hektikus

mozgását egy ilyen rendszer bizonyos mértékig ki tudná egyenlíteni.

Ez a jövedelemkiegyenlítő konstrukció némileg hasonlít a korábbi intervenciók rendszeréhez?

C.Gy.: Nem egészen. Ezt inkább a kárenyhítési alaphoz hasonlítanám, melynek lényege, hogy létesülne egy közös pénzügyi alap, amelybe a termelők és az állam befizetése mellett EU-s források is bevonhatók lennének. Van egy olyan elképzelés, hogy harmincszázalékos árcsökkenésnél lépne be ez a kockázati alap, mint jövedelem-pótló lehetőség, de ennek még csak az elején vagyunk. A tervezet kidolgozása viszont már folyamatban van.

Államtitkár úr arra is válaszolt, amit még fel sem tettem kérdésként, de néhány dologra azért visszatérnék. Állattenyésztés. Ezen a területen voltak elképzelések, de nem sok minden történt.

C.Gy.: Ez nem egészen így van. A sertésállomány mélyrepülését sikerült 2013 végére megállítani, sőt már némi növekedést is tapasztaltunk. A baromfiágazatot az ismert „tyúkretrec probléma” vetette vissza. Szerencsére ezen is túl vagyunk. A kérdő ágazatban a 2012 januárjától bevezetett szerkezet-átalakítási programnak köszönhetően a szarvasmarha és a juh állomány is jelentős növekedésnek indult.

És a sertésprogram?

C.Gy.: A sertésprogram kétségtelen,

hogy még az elején tart, de vannak konkrét intézkedési terveink, amelyek az ágazat helyzetének javítását hivatottak elősegíteni.

☞ **A következő téma – és erről is tett említést az előadásában – a fiatal gazdák támogatása. Úgy gondolom, és nem vagyok egyedül, hogy égető probléma a gazdatársadalom elöregedése. Milyen intézkedésekre számíthatnak a fiatal gazdák?**

C.Gy.: Ez a probléma sajnos általános, és egész Európára jellemző. A vidékfejlesztési forrásokon túl, ahol eddig is voltak különböző támogatási jogcímek, az ún. egyes pillérben szerepel – címkézetten – a fiatal gazdák támogatása, amely 65 euró/ha lesz várhatóan, maximum 90 ha területig.

Megjegyzem, hogy az unió ennél kevesebbet akart ránk erőltetni, de sikerült a támogatandó hektár növelésével ezt a szintet elérnünk.

Emellett megmaradnak az ún. kettes pillérben szereplő és igénybe vehető támogatási jogcímek is.

☞ **Gazdakörökben manapság a földalapú támogatás mértékének korlátozása, meglehetősen nagy vihart kavart.**

Amit erről tudni lehet, hogy 150 ezer euróig jár a mintegy 70 ezer Ft/ha támogatás, ami megfelel 45 millió Ft-nak és kb. 650 ha földterületnek. Hová kerül az a pénz, ami ennek a főle?

C.Gy.: A döntés még nem született meg – ezt szögezzük le. A kérdésben a július 18-i kormányülés dönt (*lapzártánk után – sajnos*). Az itt kialakított álláspontot augusztus elsejéig meg kell küldeni Brüsszelnek. Bárhogy is alakul a javaslat sorsa egy a lényeg – és ezt kiemelném –, hogy a pénz nem vész el.

☞ **Ennyivel többet kapnak majd az ún. kisgazdaságok?**

C.Gy.: Nem. Ez azért nem így működik. A területalapú támogatás egységes minden termelő számára. Az elvonás egyébként Magyarországon 525 üzemet érint, de még pontosan nem tudni, hogy milyen mértékben.

A lényeg, hogy az itt elvonásra kerülő összeg nem vész el a tagállamok számára, csak átcsoportosításra kerül az ún. kettes pillérbe, a vidékfejlesztési források közé, ami különböző jog-

címeken társfinanszírozás nélkül lesz felhasználható.

☞ **Szeretném pontosítani: A kisgazdaságok is ugyanannyi földalapú támogatásra jogosultak vagyis: alap + zöldítés, mint bármelyik ún. nagygazdaság?**

C.Gy.: Egyértelműen, de hangsúlyozom, a pénz nem vész el, csak más jogcímeken vehető igénybe.

☞ **Idő hiányában utolsó kérdés: A zöldítési kötelezettségeinket tudjuk teljesíteni?**

C.Gy.: Ez az eredeti brüsszeli elképzelésekhez képest jelentősen változott „felpuhult”, és nem szerepel benne

olyan feltétel, amelyet a magyar gazdák ne tudnának teljesíteni.

Megköszönve a beszélgetést, nem tehetjük meg, hogy államtitkár úr idejét hosszabban igénybe vegyük, pedig még számos kérdés szorult belénk, az osztatlan közös tulajdonra, a bérleti jogviszonyra, a földbizottságokra, a tagosításra és még jó néhány problémára vonatkozóan.

Talán majd legközelebb, nyugodtabb körülmények között beszélgetve, ezekre is választ kapunk.

☞ Dr. Bódis László

A Debreceni Egyetem (DE) Mezőgazdaság-,
Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar (MÉK)
Növényvédelmi Intézet
kölségtérítéses

Növényvédelmi szakmérnök szakirányú továbbképzést indít

Figyelem!

Új képzési időszak az induló évfolyam számára!

A jelentkezés feltétele:

5 éves alapképzésben szerzett egyetemi oklevél, illetve MSc diploma.

A képzés formája: 2 éves (4 félév, 623 tanóra) levelező, félévente 10 héten át kétnapos (csütörtök-péntek) képzés, napi 8 óra elfoglaltsággal.

A képzés megfelel a felsőfokú növényvédelmi képesítést elismerő (43/2010. FVM rendelet 17.§) növényvédelmi előírások feltételeinek.

A képzés ideje:

1. félév: 2014. szeptember 18-19. – december 13-14.
2. félév: 2015. február 12-13. – május 7-8.
3. félév: 2015. szeptember 24-25. – december 17-18.
4. félév: 2016. február 13-14. – május 8-9.

A záróvizsga időpontja: 2016. június.

A kölségtérítés összege: 250.000 Ft/félév
(elegendő jelentkező esetén).

Jelentkezési határidő: 2014. szeptember 8.

Jelentkezés és tájékoztatás a következő címen:

DE Oktatásszervezési és Minőségbiztosítási Hivatal,
illetve Növényvédelmi Intézet
4032 Debrecen, Böszörményi út 138. tel./fax: (52) 508-378
E-mail: kovics@agr.unideb.hu